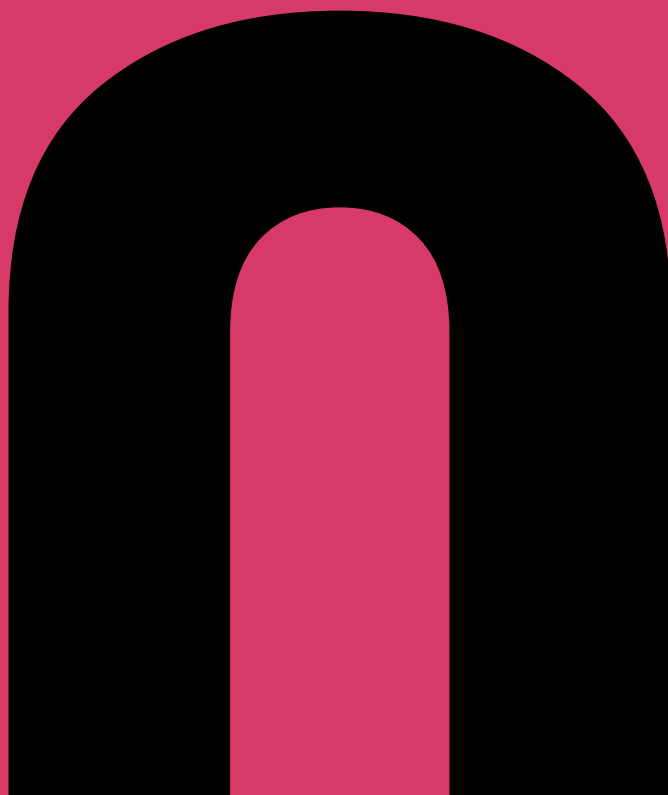

ALFA 3/22

BULLETIN FAKULTY ARCHITEKTURY ČVUT

Před branami nového senátu

Interview se senátory

Danou Matějovskou

Josefem Holečkem

ČVUT

FA

SOUTĚŽE – VÝSLEDKY**Cena Břetislava Štorma**

12. ročník, laureát Klára Bohuslavová, ateliér Efler, Ústav památkové péče, Urbanistická studie revitalizace území žatecké chmelařské krajiny v okolí zámku Stekník.

13. ročník, laureát Tomáš Beneš, ateliér Girs, Ústav památkové péče, Návrh obnovy návsi obce Stvolínky na Českolipsku.

14. ročník, laureát Eliška Houdová, ateliér Girs, Ústav památkové péče, konzervace torza paláce zámku Zvířetice.

Porota: Tomáš Bistřický, Václav Girs, Miloslav Hanzl, Martin Horáček (předseda).

VÝSTAVA**Krajina: Hmoty / Barvy / Emoce – Plenéry 2019–2022**

Kreslířská praxe, tzv. „plenér“, probíhá v oborech Architektura, Krajinářská architektura a Design na konci prvního ročníku. Studenti se během týdne věnují kresbě a malbě volně i městské krajiny podle skutečnosti. Expozice výběru prací napříč obory z let 2019–2022 nabízí průřez okruhy, médií a tématy plenéru. Ústav výtvarné tvorby, dvorana u sádrovny, do 30. 10. 2022.

NOTES**Volby do senátu FA ČVUT Harmonogram**

- **10. 10.** – Zveřejnění harmonogramu voleb
- **27. 10.** – Uzávěrka podání návrhů na kandidáty
- **31. 10.** v 8.00 – Zveřejnění přijatých kandidátek na webu FA
- **31. 10.** v 18.00 – Představení kandidátů akademické obci – posluchárna 155 – Gočár
- **14.–15. 11.** – VOLBY
- **16. 11.** – Vyhlášení a zveřejnění výsledků voleb
- **25. 11.** – Termín podání námitek k průběhu voleb
- **13. 12.** – Termín pro vypořádání námitek
- **16. 12.** – Poslední jednání původního senátu
- **14. 12.** – Ustavující jednání nového senátu

Volební komise

- **Vyučující:** Radmila Fingerová (radmila.fingerova@fa.cvut.cz)
- Petr Irinkov (irinkov@fa.cvut.cz)
- **Studující:** Matěj Ponka (ponkamat@fa.cvut.cz)
- Lucie Vargová (vargoluc@fa.cvut.cz)

Hana Seho z Ústavu navrhování II a Miroslav Cikán z Ústavu navrhování I FA ČVUT byli jmenováni novými profesory. Slavnostní předání jmenovacích dekretů proběhlo v pražském Karolinu 17. června 2022.

Klára Salzmann z Ústavu krajinářské architektury a Marek Novotný z Ústavu stavitelství I z FA ČVUT se úspěšně habilitovali. Slavnostní předání jmenovacích dekretů se uskutečnilo 21. června 2022 v Betlémské kapli.

Nová VUR**Děkan FA ČVUT doc. Dalibor Hlaváček jmenoval nové členy Vědecko-umělecké rady**

Předseda: doc. Dalibor Hlaváček, místopředseda: prof. Petr Vorlík

Členové: prof. Henri Hubertus Achten, prof. Matúš Dulla, prof. Jan Jehlík, prof. akad. soch. Marian Karel, doc. Jiří Klokočka, prof. Michal Kohout, doc. Vladimír Kočí, doc. Ivan Plicka, prof. Ing. Martin Pospíšil, prof. Ján Stempel, prof. Irena Šestáková, doc. Jakub Vorel.

Externí členové: arch. Jan Křístek, prof. Henrieta Moravčíková, prof. Jan Němeček, arch. Osamu Okamura, arch. Jiří Opočenský, Ing. Zdeněk Sandler, Ing. Pavel Štěpán.

Mimořádní členové: arch. Naděžda Goryczková, Mgr. Karel Ksandr, arch. Regina Loukotová, prof. Jiří Máca, doc. Alena Salašová, prof. Jindřich Vybíral, prof. Zdeněk Zavřel.

Závěry výběrových řízení**Tři nové ateliéry**

Na základě letních výběrových řízení vznikly: Návrhový ateliér Tesař – Barla v Ústavu navrhování I; Návrhový ateliér Zmek – Krýzl – Novotný v Ústavu urbanismu; ateliér Šulc v Ústavu designu.

Noví vyučující na fakultě

Matěj Barla, asistent v návrhovém ateliéru Tesař, Ústav navrhování I; Karel Filsak, asistent v návrhovém ateliéru Sosna, ÚN I; MGA. Jakub Herza, asistent v ateliéru ZAN Sodomková, ÚN 1; Mgr. Vladan Klement, Ph.D. – výuka filozofie architektury, městského plánování a urbanismu, Ústav teorie a dějin architektury; Ondřej Králík, asistent v ateliéru ZAN Buřičová, ÚN I; Michaela Mrázová, asistentka v ateliéru ZAN Balejová, ÚN I; Petr Pištěk, asistent v ateliéru ZAN Ullmann, ÚN I; Anna Sigmundová, asistentka v ateliéru ZAN

Na cestě k novému Akademickému senátu

Před volbami do „parlamentu“ veřejné školy

K čemu je dobré se stát senátorem/ senátkou FA ČVUT/ČVUT?

Senátoři jsou hlasem studentů a akademických pracovníků při jednání s fakultním vedením a umožňují zasahovat do řízení školy, mohou pokládat dotazy a předkládat své návrhy.

Proč je dobré kandidovat?

- unikátní možnost mít vliv na řízení školy (volby jsou 1x za 3 roky)
- může kandidovat každý člen akademické obce
- možnost zlepšení fakultního života

Proč je důležité volit?

- účast ve volbách je jedinečná šance ovlivnit chod a směřování fakulty
- volby probíhají on-line
- zabere to jen pár kliků

Senát vždy projednává, zpravidla jednou za měsíc, předem stanovené body programu podle návrhů členů. Program, jednání i zápisy jsou veřejně přístupné.

MALÝ SENÁT

AS FA ČVUT je samosprávným zastupitelským orgánem školy, složený z deseti pedagogů a pěti studentů fakulty.

VELKÝ SENÁT

AS ČVUT je samosprávným zastupitelským orgánem univerzity. Členy volí akademická obec tak, aby každá fakulta v něm byla zastoupena třemi akademickými pracovníky a dvěma studenty, vysokoškolské ústavy ČVUT a další součásti ČVUT jsou zastoupeny celkem třemi akademickými pracovníky a dvěma studenty.

Senátní zadání

Senát především volí děkana (rektora).

A schvaluje hlavně:

- návrh děkana na zřízení, sloučení, splnutí, rozdělení nebo zrušení fakultních pracovišť
- návrhy vnitřních předpisů fakulty
- rozdělení finančních prostředků fakulty
- výroční zprávu o činnosti a výroční zprávu o hospodaření fakulty
- podmínky pro přijetí ke studiu ve studijních programech uskutečňovaných na fakultě
- strategický záměr vzdělávací a tvůrčí činnosti fakulty vypracovaný v souladu se strategickým záměrem veřejné vysoké školy po projednání ve vědecké radě fakulty.

Viz <https://www.fa.cvut.cz/cs/fakulta/organizacni-struktura/organy/5030-akademicky-senat>

Hovoříme se senátorkou Danou Matějovskou

Doc. Dana Matějovská, Ph.D., působí v senátu jedenáct let (2008–2014, 2017–2022), osm let zasedá v univerzitním senátu (2014 –), je jeho místopředsedkyní (2017–). Je absolventkou FA ČVUT (1982), Ph.D. (2015), na fakultě se také habilitovala (2022). Dlouhou dobu projektovala (1982–2006), i ve své kanceláři Ateliér FM (1993–2006). Na fakultě vede Ústav (původně Kabinet-MOLAB) modelového projektování (2006–).

ALFA: Na fakultě se chystají volby do Akademického senátu. Někdy se tato akademická instituce srovnává s trochou nadsázky s parlamentem. Mohla byste jako senátorka jeho funkce přiblížit?

D. Matějovská: Akademický senát fakulty je klíčovou institucí školy: má na starosti kontrolu zásadní agendy fakulty. Podklady připravuje a předkládá senátu vedení školy. Jde především o vnitřní fakultní předpisy nebo metodiku rozdělení finančních prostředků fakulty, samozřejmě je tu rozpočet školy a senátoři také volí děkana. Váhu postavení senátu, resp. které dokumenty senátoři schvalují a ke kterým se jenom vyjadřují, určuje velice přesně, tedy jednoznačně zákon, konkrétně Zákon o vysokých

školách. Senát představuje protiváhu vedení – a když jste se zmínil o parlamentu, který kontroluje vládu státu, i my senátoři fungujeme stejně jako poslanci jako kontrolní instituce vedení školy; senát hlasuje o svých usneseních. Instituce senátu je také významnou debatní platformou, kde se veřejně otevírají libovolná školní témata, která zajímají jak pedagogy, tak studenty.

Senát tedy počítá s výměnou názorů svých členů, tedy učitelů i studentů. Než se dostaneme dál k podstatným senátním úkolům – maně mě napadá: není student v roli senátora tak trochu závislý na svém senátním kolegovi kantorovi? Vždyť od něj dostává do indexu známky. Nemůže být potom taková debata mezi kantorem a studentem v senátu přece jen nevyvážená?

Senát představuje instituci, kterou se členové, tedy i studenti, formálně i fakticky podílejí na procesu vedení veřejné školy. Trochu se bojím, zda vaše otázka naše studenty přece jen trochu nepodceňuje. Podle mých zkušeností je naše fakultní studentstvo docela sebevědomé. A studenti a studentky – senátoři a senátorky vědí, že na nich leží váha odpovědnosti a že mají v Akademickém senátu stejnou úlohu jako kantoři.

Agenda schvalovací

Mohla byste připomenout některý z důležitých senátních schvalovacích aktů v prvním akademickém roce termínu nového děkana? Především připomenu volbu tohoto nového děkana. A za další důležitý okamžik senátního života považuji schvalování školního rozpočtu na další školní rok. Konkrétně jde o proces, kdy ministerstvo školství zašle vedení univerzity

finanční prostředky, které se dělí podle pedagogických a vědeckých/uměleckých výkonů osmi fakult ČVUT a ústavů. Nejprve se odloupne část prostředků pro potřeby rektorátu dle schválené metodiky. Sem patří podpora celoškolských částí – např. knihovny, nakladatelství, výpočetního centra VIC, Ústavu tělesné výchovy a jiné. Zbylou většinu financí obdrží fakulta a ústav. Vedení fakulty připraví rozpočet, kde jsou finance rozděleny na část normativní pro ústavy a kabinety podle schválené metodiky rozdělování financí a mimonormativní podle požadavků na provoz školy a jednotlivých oddělení. Normativní jsou například rozpočty jednotlivých ústavů a mimonormativní jsou rozpočty děkanátu, jednotlivých proděkanátů, provoz budovy, ale i např. provoz školicího střediska v Kruhu. Fakultní senát tedy kontroluje celou strukturu tohoto interního školního přerozdělování.

V čem tkvěla diskuse nad rozpočtem?

Předešlu, že senátní agenda se většinou neprojednává ihned v plénu členů senátu. Ale nejprve v odborných komisích. Rozpočet má na starosti komise hospodářská. Tam jsme prošli určité položky rozpočtové tabulky, přesněji jsme si je nechali od vedení vysvětlit. A náš názor se pak diskutoval na poradě se všemi senátory.

Mohla byste uvést nějaký konkrétní příklad?

Třeba položka Fond umělecké činnosti. Ministerstvo přiděluje tyto finance uměleckým fakultám na rozvoj umělecké činnosti školy podle mnoha kritérií – podle počtu studentů uměleckých oborů nebo třeba podle výsledků umělecké činnosti pedagogů, případně studentů. Minulý akademický rok nebyla pravidla pro využití tohoto fondu zpracovaná nejprecizněji. Letos nový děkan s proděkanem pro vědu, výzkum a tvůrčí činnost vypsal pravidla přece jen jasnější a striktnější. Je připravena soutěž, kam se mohou zájemci o přidělené finanční prostředky hlásit se svým projektem. Mimochodem pravidla jsou k nalezení na školním webu...

Říkáte, že nebyla tato agenda představena nejprecizněji... A jak se k ní tehdy vyjadřoval senát?

Pravda je, že jsme její zpracování nenechali bez kritiky.

Mluvili jsme také o agendě, která nevyžaduje proces závazného schválení; ale senát se k některým dokumentům jen vyjadřuje. Mohla byste zase uvést příklad?

Senát se vyjadřoval například ke konceptu charty ombudsmana nebo ombudsmanky.

Velký a malý senát

Zasedáte jako senátorka v obou senátech...

Jak byste popsala jejich vzájemný vztah?

Ve velkém senátu ČVUT se diskutuje základní idea naší technické univerzity. Kam má směřovat, na základě jakých priorit atd. Jinak je samotný proces fungování velkého senátu samozřejmě obdobný, jako je fungování senátu malého. Velký senát ČVUT je partnerem vedení ČVUT. Řeší pravidla pro pedagogické, školní záležitosti stejně jako studentské záležitosti, pravidla pro vědu a výzkum, ale i pravidla pro některé provozy, např. výpočetní centrum, koleje, menzy, výstavbu...

Například?

Uvedla bych třeba organizaci Správy účelových zařízení. Studentské koleje, menzy, které jsou společné pro všechny fakulty a jsou řízeny rektorátem.

Dochází k nějaké debatě mezi senátory malého senátu a velkého senátu?

Předešlu, že ve velkém senátu zastupuje osm fakult pět senátorů – senátorek, vždy tři akademičtí pracovníci a dva studenti. Myslím, že zejména studentští senátoři mají mezi sebou docela intenzivní komunikaci. Pro příklad uvedu, že v tomto aktuálním volebním období se připravovala nová pravidla pro volební proces studentských senátorů. A ve výsledku se poprvé budou volit noví senátoři do studentské části velkého senátu pouze s dvouletým mandátem. Původně se všichni senátoři volili na tři roky... Takže v tomto vstupním období se část studentských senátorů bude volit na jeden rok, další část na dva roky. Polovina se bude volit v sudém, polovina v lichém roce... Volit se tedy bude každý rok. To je novinka. S tímto řešením přišli studentští senátoři velkého senátu a potom informovali kolegy malého senátu...

Ještě k formě: Znamená to, že tato změna byla předmětem procesu schvalování v obou senátech? Nebo šlo jen o vyjádření?

Fakultní senát se vyjádřil souhlasně ke změnám volebního řádu do velkého senátu v dubnu před dvěma lety, volební řád AS ČVUT byl následně schválen v červnu.

Co podle vašeho mínění tuto změnu motivovalo?

Tříletý mandát zvládne akademický pracovník samozřejmě bez problému, ale pro studenta jsou tři roky během studia dost dlouhá doba, když neví, jestli bude ještě studovat, jestli nepojede na Erasmus atd. Jinak doufám, že systém bude fungovat. Ostatně i jiné univerzity

s tím mají dobré zkušenosti... Když proces shrnu, změna se povedla díky aktivitě studentských senátorů ve velké senátu, která se propadla do senátů malých. Ještě bych dodala, že ve velké senátu hájíte značku ČVUT, ale také se vyjadřujete k tématu jako zástupce fakulty. A zmíním se ještě o jednom úspěchu našeho senátu: jednalo se o přípravě elektronických voleb. Konečně se plně elektronizoval proces volby do senátu. Přesněji obou senátů. Jinými slovy opouštíme systém fyzické přítomnosti a papírových volebních lístků. Tato změna se připravovala poměrně dlouho a toto léto velmi intenzivně. A to je výsledkem spolupráce právě mezi velkým a malým senátem. Takže díky tomuto softwaru a úpravě pravidel se dnes již mohou elektronicky volit i další různá seskupení jako složení Vědecko-umělecké rady nebo členové Rady pro vnitřní hodnocení atd. Poslední tzv. dovolby do senátu již probíhaly elektronicky...

O covidu

Evropu, ale vlastně celý svět během poválečného vývoje zasahují v poslední době dříve těžko uvěřitelné jevy. Jedním z nich je pandemie. Nelze se tedy nedotknout i této živelné pohromy... Jak vidíte – s odstupem – tuto událost, která se nemohla nedotknout i našeho vzdělávacího systému? Jak se promítla do senátních diskusí?

Při prvních informacích z médií jsme tušili, že pandemie hrozí. – A to se také probíralo na senátech. A čekalo se na pokyny z ministerstva. ČVUT byla tenkrát první, kdo přešel na on-line výuku. Podle mě se s touto vážnou novou situací pedagogové i studenti docela dobře vypořádali. Všichni byli poměrně vstřícní, virtuální výuka se rozjela výborně a všichni alespoň v těch prvních týdnech se opravdu snažili. Samozřejmě v téhle hře nejsme sami a nemůžeme jako škola oponovat nařízení ministerstva. Ale co bylo jen na fakultním vedení, jsme diskutovali, byli jsme jako senát informováni, co se děje. Šlo o to domyslet ministerská stanoviska: jak se propíší do fungování školy: Budeme fungovat na kolejkách? Zavřou se naopak všechny koleje, pošleme studenty domů, ale mají doma internet, aby mohli studovat, atd.

Epidemie z velké části Evropy zmizela... Kdybych se zeptal obecně: Existuje něco jako poučení z covidu? Jakási reflexe školy z oněch dvou let?

Samozřejmě jsme to všichni trochu odnesli. Není jednoduché být pořád za obrazovkou. Řada věcí se ovšem následně zjednodušila.

Když nemůžete dorazit kvůli nemoci nebo vzdálenosti – jste v zahraničí, máme tady MS TEAMS... Například jsme dnes uspořádali rozpravu nad doktorandskými tezemi a jeden z doktorandů volal, že je nemocný. Připojil se on-line a všechno se zvládlo. Ale jde i o širší možnosti – máme tu projekt EuroTeq, kde participuje šest zahraničních škol. Studenti šesti univerzit si mohou zvolit podle svého výběru čili podle svého zaměření nabízené předměty ze zahraničí. Projekt EuroTeq je vedle výměnných pobytů Erasmu další šance pro studenty studovat i na zahraničních školách... I tohle je řekněme plod pandemie, na který už jsme si zvykli.

V kuloárech se daly zaslechnout polemiky o tzv. streamování přednášek. Někdo prosazuje fyzickou přítomnost, jiní hájí svobodu a moderní technologie... Předpokládám, že tyto debaty prošly také senátem. Možná ještě procházejí?...

I na senátu se debatovalo. Momentální stav je takový, že se přednášky nahrávají a budou k dispozici ve zkouškovém období. Tak to děkan s proděkanem slíbili. Pokud jde o záznamy přednášek, studenti by chtěli mít volnost, pedagogové by skutečně raději měli studenty v lavicích.

S jakým výsledkem diskuse skončila?

Diskutuje se o tomto námětu stále, ale vedení fakulty je striktní.

Nemůže být hlavním debatním aspektem prvek sociální? Například studenti mohou ve škole během přednášky či po ní diskutovat i mezi sebou...

Jsem osobně pro využití záznamu v případech nemoci či vzdálenosti, jak jsme o tom mluvili, prostě když je problém. Ale jinak bych byla radši, kdyby byla škola plná studentů. A mezi senátory kantory byla většina stejného názoru. Nicméně je fajn, když si můžeme na půdě senátu tyhle názory vyjasnit.

Válka

Vzednutí žilvlů v podobě epidemie následuje Putina válka proti Ukrajině. Naše fakulta stojí za Ukrajinou a pomáhá také ukrajinským studentům, jak mj. ukazují fakultní média. Co na toto téma senát?

Senát samozřejmě podporuje všechny fakultní aktivity, které se tady objevily. Šlo o pomoc ukrajinským studentům nebo matkám s dětmi apod.

Existuje nějaké téma k diskusi – hlavně mezi vedením a senátem?

Myslím na jeden moment, a to do jaké míry podporovat studenty z Ruska a Běloruska. Podle Evropské unie by jejich občané a v tomto okamžiku naši studenti měli nebo neměli studovat určité citlivé obory. Jako jadernou energii apod. Existuje tu i podobná směrnice našeho ministerstva školství. Takže k tomuto námětu jsme se vyjadřovali i v senátu. Tedy do jaké míry a co mohou a co nemohou občané těchto států, kteří u nás studují.

Ombudsman a vědecké centrum

Ještě bych se rád zeptal na vznik nové funkce ombudsmana nebo ombudsmanky – jak známo, proběhlo představení kandidátek na pozici ombudsmanky. Prosim, popište diskusi v senátu.

Existují senátoři, kteří tuto novou funkci podporují, a tací, kteří ji nepodporují. Obecně jde o velkou debatu na školách. A k nám přišlo vlastně částečně i z velkého senátu, kde toto téma otevírali studentští senátoři, a potom se debatovalo i na malých senátech. Myslím si, že je to dobře.

Na čem stavěli oponenti svou argumentaci?

Asi že tuto funkci nepokládají za úplně nejdůležitější a že si myslí, že se tyto osobní problémy zvládnou i bez ombudsmana. A že na naší škole žádné případy pro ombudsmana nebyly a nejsou. Ale opačné hlasy namítaly, že tady případy nejsou, protože se o nich neví...

Takže půda senátu se stala hlavním místem debaty...

Toto živé téma se diskutovalo i mezi studenty, debatovalo se samozřejmě i na kolegiu děkana.

Závěrem bych položil dotaz k debatě senátorů nad tématem fakultního vědeckého centra, o kterém se moc nemluví...

Myslím si, že momentálně sice centrum existuje, ale spíš virtuálně. Pokud by vědecké centrum Fakulty architektury mělo existovat dál, měla být se věst důkladná debata nad jeho formou i obsahem. Je pravda, že o tomto námětu se diskutovalo již v minulých letech. Uvažovalo se o tom, že by bylo dobré mít na Fakultě architektury vědecké středisko, které by podporovalo vědu. Ale nedohodli jsme se na způsobu podpory. Ani na řešení provozu. Jestli by zde působil projektový manažer jako podpora pro psaní projektů..., nebo jestli by mělo centrum spojit školní vědecký potenciál, který by se díky tomu mohl lépe rozvíjet...

Zaujal k tomuto tématu senát své stanovisko?

Jednotné výsledné stanovisko není. Podle poslední zprávy z letošního jara nedostalo vědecké centrum příspěvek z rozpočtu. Nicméně ve struktuře fakultního rozpočtu pořád existuje.

Vzdálenou nebo bližší součástí tohoto námětu je také téma RUV a RIV, které se stalo mj. námětem vaší doktorské práce a které jste pomáhala vymýšlet tuším od roku 2009...

Vlastně jde o systém podpory umělecké činnosti na fakultách s uměleckým zaměřením. A jsem ráda, že se k vědeckým výkonům připojily i umělecké výstupy. Stále to ještě není srovnatelné, protože ČVUT představuje vědeckou univerzitu a vedle podpory vědeckých výkonů podpora uměleckých výstupů ještě nedosahuje srovnatelných parametrů.

Což se týká i financování: Jaký je princip tohoto systému?

Asi ten, že školy dostávají peníze na rozvoj své vědecké činnosti, a to především z Úřadu vlády, a umělecké školy dostávají prostředky pro uměleckou činnost přes ministerstvo školství. Pokud jde o vědu, jde o výzkumné projekty, publikace, patenty a průmyslové vzory... A z hlediska umění se oceňuje, když je pedagog zároveň aktivním umělcem. Pro umělecké školy je důležité, a by jejich pedagogové mohli studentům předávat své zkušenosti z umělecké praxe.

Konkrétně?

U nás na fakultě učí řada architektů, designérů i výtvarníků, kteří mají svá architektonická nebo designérská studia a vykazují významné výsledky v uměleckých oborech. U nás je samozřejmě nejvíce architektonických počínů, další početné výstupy jsou z designu. Naše škola představuje nejvíce excelentních architektonických výsledků mezi architektonickými školami v České republice. Pedagogové zapisují své umělecké výkony – realizované dílo, oceněný soutěžní návrh, vystavené dílo apod. – do databáze RUV [Registr uměleckých výkonů – pozn. red.]. V databázi se po procesu certifikace přiřadí jednotlivým uměleckým výstupům body, ty představují také finanční prostředky, které dostane škola. Škola dál tyto finance rozděljuje podle pravidel, která také schvaluje senát. Jmenovitě se rozhodne, jak vysoká částka z RUV, tj. z ministerstva, se pak na úrovni fakulty přidělí přímo ústavu, kde oceněný pedagog působí, a jaká část půjde např. na podporu uměleckých aktivit fakulty.

Děkuji za rozhovor. JHR

Hovoříme se senátorem **Josefem Holečkem**, zástupcem studentské komory

Josef Holeček v senátu působí se studentským mandátem již šest let, tedy druhé období. Během jednoho volebního období působil také v celouniverzitním Akademickém senátu ČVUT (2016–2019). Svou doktorskou práci píše v Ústavu teorie a dějin architektury u prof. Kaliny na téma proměny výstavby a městského domu na pomezí 19. a 20. století. Je absolventem FA ČVUT (2020) a bakalářem na FF UK (2018). Paralelně dokončuje magisterské studium teorie a dějin umění na UMPRUM.

Alfa: Ne vždy si čerství i stávající student uvědomuje souvislosti spojené s provozem našeho akademického parlamentu. Vy máte zkušenost s fungováním fakultního senátu, ale i ze senátu univerzitního. Mohl byste čtenářům tato akademická tělesa přiblížit?

J. Holeček: Do senátu fakulty se volí pět studentů a deset pedagogů. A tak má celý senát velmi blízko ke konkrétní skutečnosti, která se odehrává v provozu školy. Senátor – pedagog nebo student – tudíž v každém okamžiku ví o čem se i detailně mluví. Téma mají bezprostřední vazbu na realitu, v níž se

senátor pohybuje. U velkého senátu, který je složený ze zástupců studentů a pedagogů ze všech osmi fakult univerzity, je situace naprosto jiná. Tam se dělá skutečná politika, opravdu se vyjednává, hodně se řeší peníze, samozřejmě hlavně obecné podmínky pro studentstvo na celouniverzitní úrovni. Atd. Naše fakulta má ve velkém senátu v poslední době docela silný hlas. A to díky například Daně Matějovské, která působí v předsednictvu, a to již druhé období. Mimochodem není pro naši fakultu vždy jednoduché vzdorovat v debatách jiným fakultám. Jsme a budeme jako částečně umělecká škola prostě jiní... A tohle prostředí je nám vzdálené.

Ale mluvíme-li o kontextu samotných pravomocí těchto klíčových orgánů univerzity, pak musím podotknout, že malý senát je zrcadlem senátu velkého... Základní funkce jednotky – senátu jakožto samosprávného orgánu – je v organismu školy zásadní. Volí totiž děkana, jak zmíněno. Což říkám proto, že mezi řadou pravomocí senátu uvádí zákon volbu děkana až kdesi na desátém místě. Formálně jej pak jmenuje samozřejmě rektor. Přitom jde o úřad, který po čtyři nebo osm let určuje orientaci a provoz školy. Tohle není úplně běžné třeba v anglosaském světě.

???

Pozice děkana se tam obsazuje většinou nikoli volbou jako u nás. Tamější studentská samospráva má menší pravomoce. Kontinentální Evropa je v tomto velmi specifická. A Česká republika zejména. Je to asi dědictví sametu [sametové revoluce v roce 1989 – pozn. red.], kdy se klíčová role studentstva zkrátka promítla rovnou i do legislativy.

Role senátu v organismu veřejné školy se vzdáleně podobá parlamentu našeho demokratického, právního státu – v systému tzv. dělby moci mezi mocí zákonodárnou, výkonnou a soudní. Nevytváří sice legislativu, ale volí hlavu školy a schvaluje klíčové dokumenty...

Samotná role studenta v senátu je zakotvena už tradičně snad od Rakousko-Uherska... Panuje tu absolutní důvěra v akademický svět a univerzita se považuje za cosi nedotknutelného. A traduje se například, jak 17. listopadu 1939 vyšel ze dveří Právnické fakulty Bedřich Hrozný a jako rektor Univerzity Karlovy se postavil gestapákům, kteří zasahovali proti jeho studentům. Ven, darebáci, zařval. Toto je akademická půda!

Shrnuto, senát představuje formu, která komunikuje směrem ven a směrem dovnitř v rámci fakulty. Dominuje v síti skutečností a vztahů, které se odehrávají na fakultní půdě. A co vyžaduje především, je komplexní uvažování. Nabízí také místo, kam může kdokoli přijít se žádostí o poradu nebo pomoc. Samotný člen senátu jako osoba asi s takovým problémem dělat moc nemůže, ale jde o to, že se námět diskutuje na plénu, které je především otevřené a které je hlavně od toho, aby se tam tyto náměty debatovaly. A aby se postupovalo efektivně a podrobně, pokud prostě přijde nutnost řešit tato témata. Když půjdeme k detailu, z toho také vyplývá, že samotné právo zasedat ve fakultním Akademickém senátu představuje druh odpovědnosti. A řekněme i prestiže. To má člověk na paměti trvale: získal od studentů důvěru – a tedy mandát... Proto já sám vnímám svou povinnost reprezentovat hlasy svých voličů. S tím vším souvisí i jeden specifický fakt, že ve studentském prostředí naší fakulty funguje velmi důležitý prvek, který je výborným mediátorem mezi fakultou, senátem a studenty. A to je Spolek posluchačů architektury. Má značný dosah a také kontakty... Už jenom proto, jak je aktivní na různých sítích. A v tomto smyslu má velký význam spolupráce Spolku a senátu. Roky funguje, že řada senatorů-studentů je současně členy Spolku. Tahle spojnice je důležitá, hlavně v okamžiku, kdy se objeví téma, které je potřeba řešit, ať již to byly akreditace, covid, válka na Ukrajině...

Schvalování a vyjadřování se

Mluvíme-li o podobnosti s veřejným prostorem státu, tam i ve veřejné škole hraje výsostnou roli samotná forma děje. Ostatně

i v architektuře... Některý dokument, který prochází senátem, vyžaduje, aby byl schválen, k některým se jako senátoři jen vyjadřujete... Mohl byste uvést příklady těchto procesů z posledního volebního období?

Projednávali jsme akreditace jednotlivých oborů. V této souvislosti jsem v roli zástupce senátu navštěvoval různá jednání, kde zasedali také vedoucí ústavů a glosoval se stávající studijní plán. Snažili jsme se redukovat, seškrtat, co se dá. Tedy alespoň já za studenty. Ale tečou peníze a tečou podle objemu výuky, resp. podle počtu hodin, takže se to nedá dělat příliš kategoricky. Vedoucí ústavů se logicky snaží o udržení objemu, nechť se hodin vzdát. A to právě kvůli financím.

Zastavme se ještě u schvalování. Vedle volby děkana je asi v hierarchii významu na dalším místě dokument fakultního rozpočtu. Finanční plán nejvyšší důležitosti... Jak byste popsal proces jeho schvalování?

Vedení nám představí ke schválení rozpis. Tedy pokud se tam neobjeví nějaký problém. Samozřejmě že proces schvalování předjedná velice podrobně senátní hospodářská komise. A projednáváme, tedy schvalujeme i jiný doklad: Výroční zprávu o hospodaření. Ta naopak zpětně vyúčtovává předchozí rok. A když už jde řeč o financování provozu naší školy. V současnosti se dotýká tématu hospodaření s energiemi, protože náklady na provoz objektu fakulty jsou velké. I o tom proběhla na posledním senátu poměrně výživná debata. Aby se nesypaly miliony do vzduchu, ale aby ani nebylo nutné školu zavřít. Musíme přitom brát ohled například na provozní normy, které mj. stanoví, že v místnosti pro výuku nesmí klesnout teplota pod, tuším, 18 stupňů, jinak se tam prostě učit nesmí. A ještě jeden aktuální námět: V rámci procesu schvalování jsme se také zabývali funkcí ombudsmana či ombudsmanky. Bylo totiž nutno vytvořit dokument, na jehož základě by se dalo vypsát otevřené výběrové řízení. Prostě jde o nástroj, s jehož pomocí se etabloje tato nová funkce na půdě vysoké školy, jejíž obsazení se vybírá nikoliv na základě standardního výběrového řízení, kdy děkan nominuje výběrovou komisi, a to z odborníků zevnitř, případně i zvenku. Senátní pracovní skupina navrhla, aby to byl v tomto případě právě orgán Akademického senátu, kdo provede výběr. Vykazuje největší mandát širokého pléna akademické obce k rozhodnutí. Jmenován je pak samozřejmě v gesci děkana.

Mimochodem je tato funkce vůbec na fakultě nutná? Co si o tom myslíte jako senátor?

Je pravda, že téma ombudsman školou rezonuje. Možná i jako důsledek společenského

diskursu. Nikdo tady neříká, že je nezbytně nutná, ale je pravda, že spousta lidí procházela studiem a řešila spoustu problémů, a řešila je jistě obtížně, protože nevěděli, na koho se obrátit. A nemuselo jít jen o čistě osobní témata, ale i o záležitosti administrativní apod. Ombudsman totiž zastupuje zájmy všech, tedy studentek a studentů, pedagogů, ale i zaměstnanců, kteří nejsou členy akademické obce. Bude obhajovat jejich potřeby v situaci, kdy to potřebují. Někdy se kolegové ptají, jestli tu musí být; já reaguji opačně: proč ne, pro školu to žádná zátěž není. A víme, že prostředí fakulty může působit na různé typy lidí různě: třeba i problematicky, nepřívětivě apod. A ombudsman může toto prostředí měnit k lepšímu, kooperativnějším, klidnějším. A ti, kteří nemají třeba důvěru v instituci, ji postupně získávají. Na různých školách se dějí opravdu naprosto strašné věci, které se bez této osoby dostávají ven těžko, přes dotazníky a podobně. Ombudsman či ombudsmanka zásadně mohou kauzy akcelarovat a spolumoderovat.

Covid-19

Stala se i pandemie koronaviru předmětem debat v senátu?

Když se epidemie objevila, senát byl v tehdejší sestavě úplně nový. A zasedat jsme museli nikoli fyzicky pospolu, ale náhle on-line. Pokud jde o nasměrování, senát, alespoň jeho studentská část, se snažil v té době iniciovat přece jen aktivnější přístup fakultního vedení. I když je pravda, že málokdo věděl, co dělat. Následně před dvěma lety, tedy v druhém semestru s covidem, jsme už přešli běžně na on-line výuku. A víc tu začal fungovat tlak spíš na výběr správné technologie čili jak realizovat virtuálně výuku systematicky. Vedení už vědělo, jak na to, takže všechno fungovalo relativně lépe a najednou se začal objevovat prostor i třeba pro hodnocení výsledků průběhu výuky.

Kdybychom se pokusili nahlédnout na epidemii z širšího úhlu. Dalo by se zformovat cosi jako poučení?

Pro školu asi to, jak hierarchicky funguje; jak je schopná se hierarchicky ovládat v podobné složité situaci. Nemožu ze své úrovně samozřejmě hodnotit výsledky on-line studia, ale je asi pravda, že generace, která je teď v třetáku nebo čtvrtáku, nemohla nemít problémy. Vždyť se začali pořádně učit asi až před rokem. Tato skutečnost je frustrující a v lidech nutně zanechává stopy. Ale na druhou stranu je zajímavé, že bez ohledu na celkový dopad, pandemie vždy

z lidské paměti nějak vymizí. Jak moc se do nedávna mluvilo o španělské chřipce na konci první světové války? Také trvala tři roky a za sebou nechala hekatomby mrtvých. Válka ano, ale tahle šílená pandemie se historicky moc nereflektuje... A z lidského povědomí se jakoby vytratí. I po covidu po letech asi nikdo ani neštěkne. Už teď jsme na ty dva roky trochu zapomněli, byť důsledky si neseme.

Ve školních kuloárech běží v této souvislosti různé polemiky na téma streamovat nebo nestreamovat přednášky. Čili kontinuum virtuální reality z doby epidemie. Podle většiny kantorů má smysl přenášet přednášky jenom ve zkouškovém období...

Jsem trošku rád, že se mě na to nikdo moc neptá. Že se nemusím vyjadřovat, protože na toto nemám jednoznačný názor. Když budu osobní, přiznám, že raději zůstanu doma u počítače a nepojedu kvůli jedné přednášce přes celou Prahu.

A hodnoty sociální vazby a diskuse mezi kolegy během či po přednášce?

Kéž by to tak fungovalo. Jenže musíte mít hlavně kolem sebe ty kolegy, co mají velký zájem a asi i společnou řeč, zejména u technických předmětů. Tam asi není o čem rozprávět. Ale když jsme u tohoto námětu. Covid ukázal ještě něco. Koncept frontální, klasické přednášky pro dvě stovky studentů je možná na odchodu – tedy ve standardní vysokoškolské výuce. Smysl získává víc a víc specifický, jednorázový, ad hoc přednes na konkrétní téma. Prostě keynote.

Může to být také součástí poučení z pandemie...?

Jistě nás to vede k přemýšlení nikoli snad o obsahu výuky, ale možná víc o její formě. Že by mohla mít její revize odezvu i v samotné metodice. Do budoucna bude škola dozajista víc počítat s určitými cykly a workshopy, spíš tematickými, kde si student důkladněji propojí obsahy výuky, praktické i teoretické, kde se bude intenzivněji soustřeďovat na konkrétní situace, kazuistiky. Děkan si je toho dobře vědom, pomalu se na tom začíná pracovat.

Válka

Asi nikoho v české kotlině nenapadlo, že všichni budeme vbrzku zažívat následky aktuálního válečného krveprolití nedaleko našich hranic. Ruská agrese se ve svém důsledku dotýká i naší univerzity, která stojí solidárně za napadenou Ukrajinou. A škola pomáhá ukrajinským studentům

všemi možnými prostředky... Do jaké míry se i Akademický senát podílí na této solidaritě? Záhy po začátku agrese vydal senát prohlášení. A pak jsme samozřejmě probírali způsoby konkrétní pomoci ukrajinským kolegům. Vydání prohlášení bylo tedy formálním aktem, minimum, co se dalo udělat z pozice senátu. Dodám, že následně se zformovala krátkodobá pracovní skupina pro pomoc Ukrajině, což představovalo konglomerát lidí z vedení univerzity, ze studentů Spolku atd. Vznikly sbírky a byla dražba... To už se ovšem netýká půdy senátu – ale eventuálně

jednotlivých členů. Senát jen průběžně sledoval aktivity vedení, které se podle mě s tímto mimořádným problémem popralo důstojně; vždýť v okamžiku vzniku války bylo ve funkci sotva měsíc... Spousta ukrajinských studentů do Česka přišla, často na krátké stáže, a spousta jich sem nastupuje do řádného studia. To se děje na všech školách. Je to základní podmínka projevu solidarity. A jsem velice rád, že se to vedení daří a děkuji mu za to.

Děkuji za rozhovor. JHR

Zákon č. 111/1998 Sb., Zákon o vysokých školách. Fragment

§ 27

(1) Akademický senát fakulty

- a) na návrh děkana rozhoduje o zřízení, sloučení, splynutí, rozdělení nebo zrušení fakultních pracovišť,
- b) schvaluje návrhy vnitřních předpisů fakulty, a to na návrh děkana nebo v případě jednacího řádu akademického senátu fakulty, k němuž si akademický senát fakulty vyžádal stanovisko děkana, a postupuje je prostřednictvím předsedy akademického senátu vysoké školy ke schválení akademickému senátu vysoké školy,
- c) schvaluje rozdělení finančních prostředků fakulty předložené děkanem a kontroluje jejich využívání, hvaluje výroční zprávu o činnosti a výroční zprávu o hospodaření fakulty předložené děkanem,
- e) schvaluje podmínky pro přijetí ke studiu ve studijních programech uskutečňovaných na fakultě,
- f) dává děkanovi předchodzí souhlas ke jmenování a odvolání členů vědecké rady nebo umělecké rady fakulty (dále jen „vědecká rada fakulty“) a členů disciplinární komise fakulty,
- g) usnáší se o návrhu na jmenování děkana, popřípadě navrhuje jeho odvolání z funkce,
- h) na návrh děkana schvaluje strategický záměr vzdělávací a tvůrčí činnosti fakulty vypracovaný v souladu se strategickým záměrem veřejné vysoké školy po projednání ve vědecké radě fakulty.

(2) Akademický senát fakulty se vyjadřuje zejména

- a) k návrhům studijních programů uskutečňovaných na fakultě,
- b) k záměru děkana jmenovat nebo odvolat proděkany.

(3) Návrhy podle odstavce 1 písm. a) až e) a h) a podklady k rozhodnutí podle odstavce 1 písm. g) je jejich předkladatel povinen nejméně 7 kalendářních dnů před jejich projednáním zpřístupnit členům akademické obce fakulty způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) O návrzích zejména podle odstavce 1 písm. g) se akademický senát fakulty usnáší tajným hlasováním. Návrh na jmenování děkana je přijat, jestliže se pro něj vyslovila nadpoloviční většina všech členů akademického senátu fakulty; návrh na odvolání děkana je přijat, jestliže se pro něj vyslovily nejméně tři pětiny všech členů akademického senátu.

§ 28

Děkan

- (1) V čele fakulty je děkan; jedná a rozhoduje ve věcech fakulty, pokud tento zákon nestanoví jinak.
- (2) Děkana jmenuje a odvolává na návrh akademického senátu fakulty rektor.
- (3) Rektor může odvolat děkana z vlastního podnětu, a to pouze po předchozím vyjádření akademického senátu fakulty a se souhlasem akademického senátu veřejné vysoké školy v případě, kdy děkan závažným způsobem neplní své povinnosti nebo závažným způsobem poškozuje zájem vysoké školy nebo fakulty.
- (4) Funkční období děkana je čtyřleté. Funkci děkana může tatáž osoba vykonávat na téže fakultě nejvýše dvě po sobě bezprostředně jdoucí funkční období.
- (5) Děkana zastupují v jím určeném rozsahu proděkani. Proděkany jmenuje a odvolává děkan.

Kirovová, ÚN I; doc. René Šulc – vedoucí návrhového ateliéru Šulc, Ústav designu; doc. Jan Jakub Tesař – vedoucí návrhového ateliéru Tesař, ÚN I; Tomáš Zmek, vedoucí návrhového ateliéru Zmek – Krýzl – Novotný, Ústav urbanismu; Claudia Schmidt, asistentka v ateliéru ZAN Rottová, ÚN I.

Ateliér Kohout – Tichý Ústavu navrhování I ve spolupráci s městem Sušice uspořádal výstavu studentských ateliérových projektů LS 2021/2022 „Sušice. Potenciál urbanistického rozvoje města“. Práce dvanácti studentů architektury a urbanismu se věnovaly vizi i limitům rozvoje Sušice. Expozice se uskutečnila v zasedací síni v přízemí sušické radnice do 30. 10. 2022.

Za Vlado Miluničem
3. 3. 1941 Záhřeb – 17. 9. 2022 Praha

Nedávno nás opustila výrazná osobnost architektonické scény – nejenom pražské. Vlado Milunič se proslavil hlavně spoluautorstvím Tančícího domu na Rašínově nábřeží – s Frankem O. Gehrym – jako symbolu (znovu)nabyté svobody v Československu, zanechal však za sebou i jiné práce, svědčící o výjimečném talentu, ale také např. o silném sociálním citění...

Přinášíme ohlédnutí z pera prof. Zdeňka Zavřela, emeritního děkana naší fakulty a spolužáka Vlada Miluniče.

Požádali mě, abych se pohrabal ve fragmentech paměti a našel vzpomínku na Vlada ze studentských dob: sourozenci Miluničovi – – Vlado a jeho mladší sestra Neva – se ve velkém anonymním davu studentů, začínajících na Stavební fakultě v roce 1960, odlišovali výrazně od ostatních nejen svým jižanským přízvukem, ale hlavně tím, že se nebáli klást zvědavé otázky před velkou posluchárnou, zatímco všichni ostatní jsme se snažili být co nejnenápadnější... Teprve později (ve 3. ročníku) při prezentaci prvního projektu na architekturu vzbudil Vlado svým projektem rodinného domu

velkou nevoli tehdejšího děkana Staška... Tmavé perspektivy „miesovské“ jednoduchosti s abstraktním výrazem velkých zasklených ploch vyvolaly velkou debatu na škole, která se sotva probírala ze sorely; hrozilo vyloučení...! Do debaty se zapojili mladší kantoři, kteří se tvrdohlavého studenta zastávali. Vlado neustoupil ani o milimetr, odmítl projekt přepracovat a nakonec ze školy vyloučen nebyl. Absolutní neústupnost, tehdy neobvyklá, mu zůstala i později... Skupina VČELKA měla svůj původ v dalších letech, kdy popularita BEATLES zasáhla i část Evropy za železnou oponou... programová prohlášení se tehdy nenosila, zato důraz na černobílou grafiku našich šrafovaných projektů nás výrazně odlišoval od ostatních... I na tom, že naše čtveřice vytvořila malou uzavřenou sektu, do které by se byli další rádi přidali, měl Vlado nespornou zásluhu...

Dovolím si citovat našeho v Kanadě žijícího spolužáka Radima Boháčka: „V našem ročníku časem vznikla skupina VČelička, sestávající z pánů studentů Miluniče, Šlégra, Zavřela a Hnáta. Název skupiny byl odkazem na nesmírnou píli, se kterou šrafovali své výkresy, inspirování tehdy zářící britskou skupinou Archigram, takže měřítkem úspěchu byl počet šraf na milimetr čtvereční.“

Vedle matných vzpomínek se zachovalo pár kuriózních fotografií, ale bůh ví, kde je naším svérázným projektům z katedry „průmyslu“ konec?

Po diplomu v roce 1966 se naše cesty rychle rozešly...

Pozn. red.:

Na přání rodiny zaslal redaktor Alfy parte Franku O. Gehrymu. Vzápětí přišla z Los Angeles tato reakce:

Vlado Milunič – He was a wonderful partner on your project in Prague.

I have great memories working with him and it was my honor.

**Best wishes,
 Frank**